

**Komiteti i Thesarit i
Ministria e Financave e
Republika e Kazakistanit**

**Комитет на казчейства
Министерства финансов
Республики Казахстан**

PULSAR 6-8 qershor 2023

- 1. Reforma e PSA: Përvoja e Kazakistanit**
- 2. Përmbledhje e seancës plenare vjetore të Komunitetit të Praktikës së Thesarit PEMPAL të mbajtur në Almaty në 2023**

Aliya Kurmanovna Baygenzhina
Zëvendëskryetar i Komitetit të Thesarit, Ministria e Financave, Republika e Kazakistanit

Batumi , 2023

Komiteti i Thesarit dhe Zyrat Rajonale

Në një shikim

Komiteti Qendror :

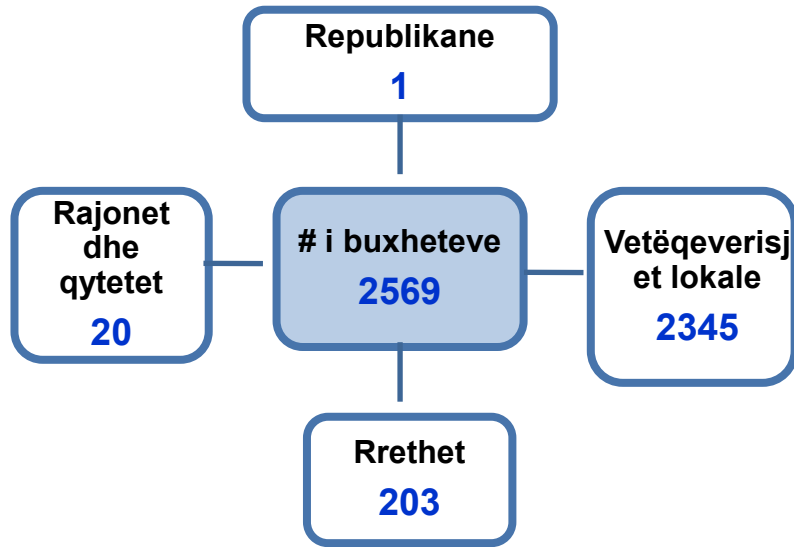
- ✓ 23 njesi;
- ✓ 186 punonjës

Zyrat Rajonale :

- ✓ 20 departamente në rajone dhe qytete;
- ✓ 189 zyrat e nivelit të qarkut dhe qytetit;
- ✓ mbi 2460 punonjës në zyrat rajonale dhe vendore.

Katër nivele të buxheteve të servisuara nga Thesari

Institucionet dhe subjektet

15 901
subjekte

Institucionet publike **14 464**

Subjektet në pronësi shtetërore **451**

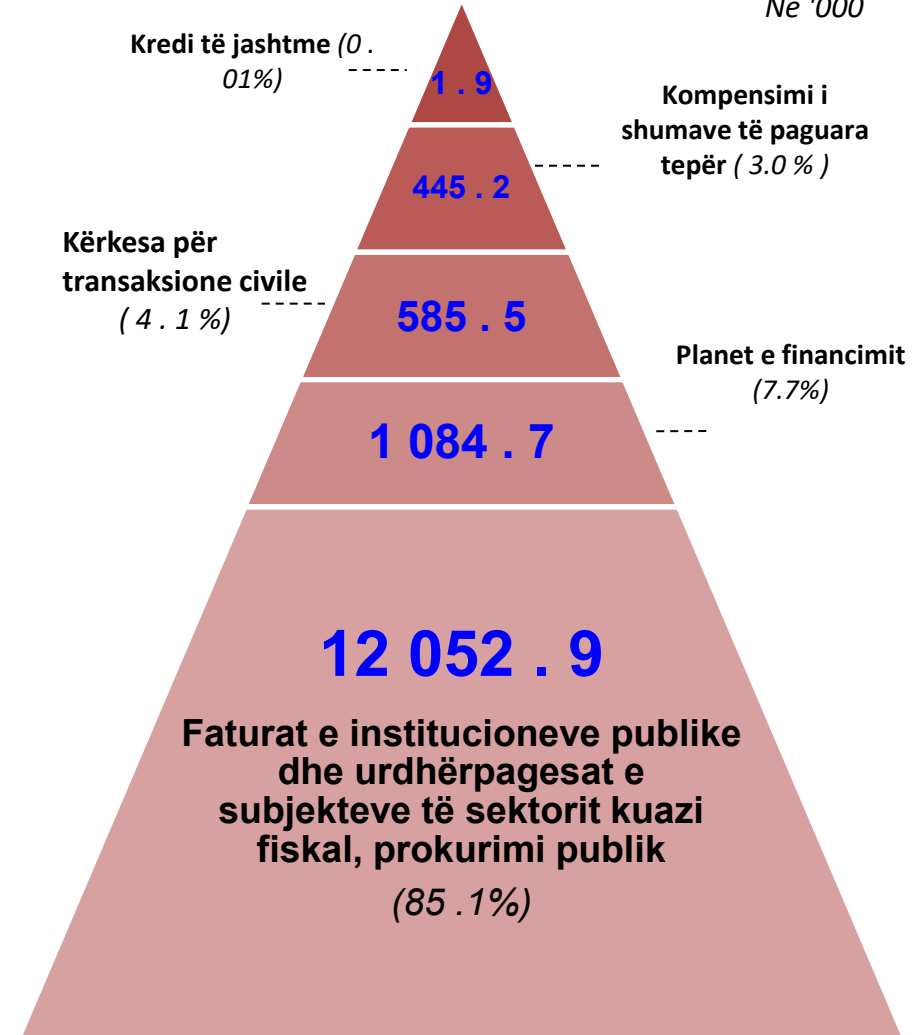
Subjektet e përfshira në prokurimin publik **964**

Operatorët e mbështetjes financiare dhe jofinanciare **22**

Sasia e dokumenteve të përpunuara në vitin 2022

Në '000

Në total, **14.2** milionë janë përpunuar dokumentet financiare

Përpunimi në kohën e duhur të të gjitha dokumenteve të pagesave në monedhë vendase dhe të huaj , rikonvertimi i të ardhurave në Fondin Kombëtar në valutë , shlyerja e borxhit të jashtëm të qeverisë , transfertat e pensioneve, përfitimeve dhe kontributeve sociale në Qendrën Shtetërore të Pagesat e pensioneve , si dhe detyrimet sipas EAEU

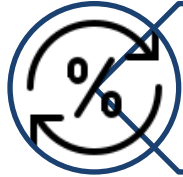
Funksionet kryesore të Thesarit

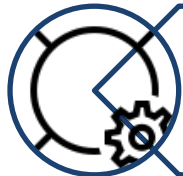
Ekzekutimi i buxhetit republikan dhe mbështetja e ekzekutimit të buxheteve vendore, Fondi Kombëtar dhe Fondi i Dëmshpërblimit

Hartimi dhe miratimi i planit të përgjithshëm për financimin e detyrimeve , planit të përgjithshëm për të hyrat dhe pagesat nga buxheti republikan.

Shpërndarja e të ardhurave ndërmjet buxheteve republikane dhe vendore , Fondit Kombëtar , Fondit të Dëmshpërblimit dhe buxheteve të EAEU

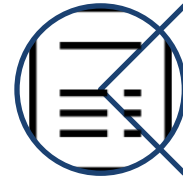
Përmirësimi i sistemeve të informacionit të thesarit , funksionimi i besueshëm dhe siguria e informacionit të sistemeve të informacionit të thesarit

Kontabiliteti

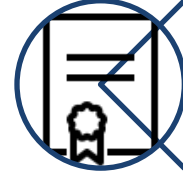
Konsolidimi i raportimit financiar

Shqyrtimi dhe pastrimi i kërkesave bërë nga Administratorët e Programit Buxhetor për tërheqje nga llogaritë e jashtme kreditë e qeverisë , grantet e lidhura dhe zhvillimi i raportimit të konsoliduar

Koordinimi i zyrave nënrajonale

Regjistrimi dhe kontabilizimi i detyrimeve të qeverisë sipas partneritetit publik-privat dhe projekteve koncesionare

Menaxhimi i financave publike , monitorimi i buxhetit , menaxhimi i likuiditetit

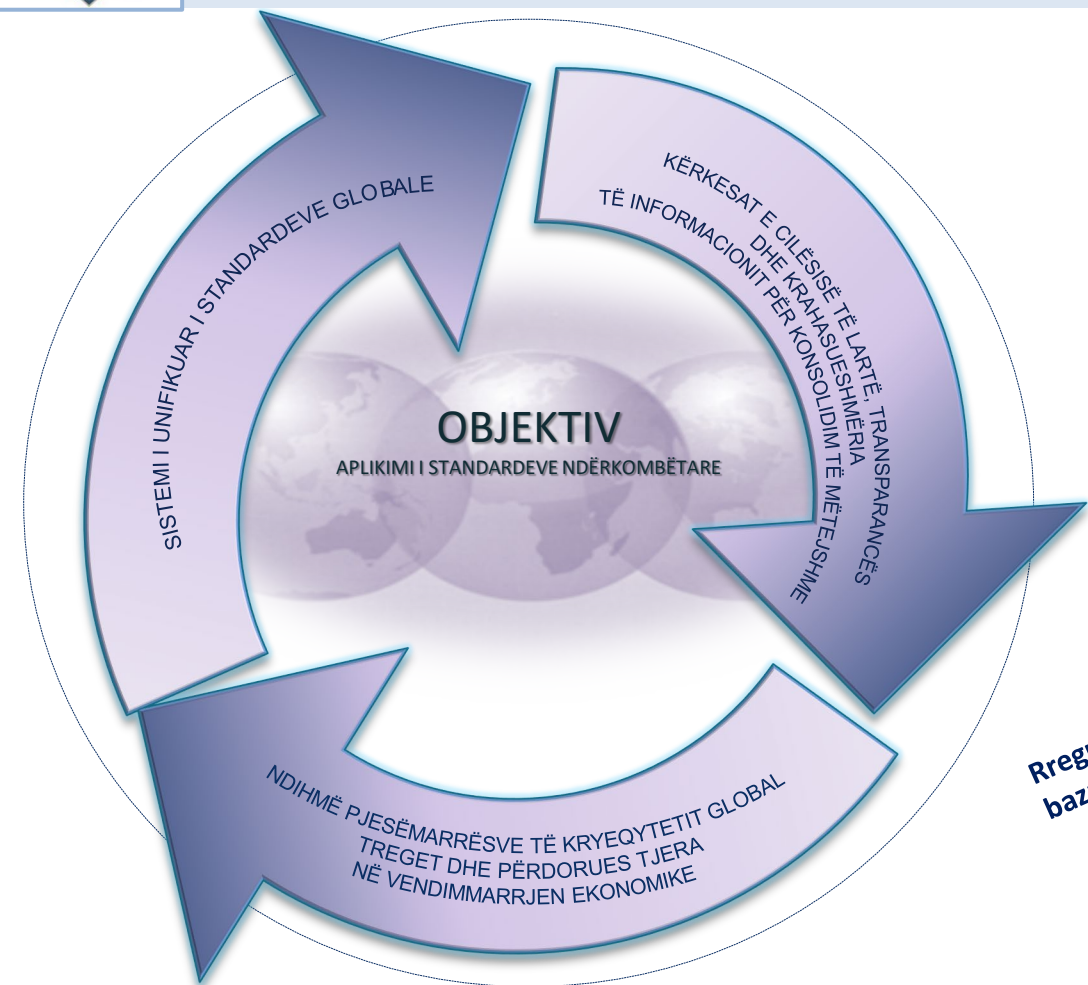
Organizon dhe kryen prokurimin publik të centralizuar të mallrave, punëve dhe shërbimeve të përcaktuara nga autoriteti kompetent

Role të tjera të parashikuara nga legjisllacioni i Kazakistanit

Reforma e PSA: Përvoja e Kazakistanit

Standardet ndërkombëtare janë baza për reformën e kuadrit kombëtar të kontabilitetit dhe raportimit të Kazakistanit

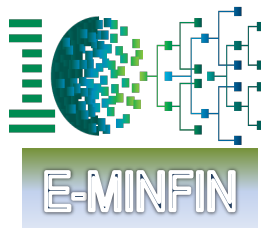

- NË SEKTORIN FINANCIAR PREJ 01.01.2003
- NË SEKTORIN REAL PREJ 01.01.2006

DEPOZITARI I RAPORTIMIT FINANCIAR – BAZA ELEKTRONIKE TË TË DHËNAVE ME QASJE TË HAPUR PERMBAN RAPORTIM VJETOR FINANCIAR DHE RAPORTET E AUDITIMIT TE PARAQITURÁ VJETOR NGA SUBJEKTET SI DHE INFORMACIONET MBI NGJARJE TE KORPORATAVE TE SHOQRIVE Aksionare

- NË SUBJEKTET E SEKTORIT PUBLIK QË QË 01.01.2013

Rregullat kombëtare bazuara në SNKSP të

KOMISIONI I THESARIT
Konsolidimi i raportimit financiar nga buxheti i Republikës, nga buxhetet vendore. Nga buxheti i shtetit

NËNSISTEMI I INTEGRUAR AUTOMATIV I INFORMACIONIT “E-MINFIN”, “MBLEDHJA DHE KONSOLIDIMI I RAPORTIMIT TË BUXHETIT DHE FINANCIARE” JANË INSTRUMENTET PËR MARRIN, PËRPUNOJNE DHE ZGJEROJNE E KONSOLIDIMIN E BUXHETIT

Fazat e zbatimit të kontabilitetit akrual dhe raportimit në sektorin publik të Kazakistanit

2007-2009

Kuadri rregullator për kontabilitetin akrual dhe raportimin financiar në sektorin publik (Koncepti i sistemit të planifikimit publik të orientuar drejt rezultateve të miratuar nga Presidenti i Republikës së Kazakistanit, ndryshime në Kapitullin 23 "Raportimi Financiar" të Kodit Buxhetor të Republikës së Kazakistanit Rezoluta e Kryeministrit për zbatimin e kontabilitetit akrual dhe raportimit financiar)

2010-2013

Metodologjia e kontabilitetit dhe raportimit financiar të sektorit publik është zhvilluar (politika kontabël, grafiku kontabël, rregullat e kontabilitetit, shabllonet dhe rregullat e raportimit financiar, rregullat për përgatitjen e raportimit financiar të konsoliduar). Stafi i trajnuar, sistemet e kontabilitetit të transferuara në llogari të reja, programi për marrjen dhe konsolidimin e raportimit financiar në nivel buxheti. Filloi puna për të rivendosur aktivet dhe detyrimet në bazë të parasë.

2014-2018

Metodologjia e kontabilitetit dhe raportimit financiar për të ardhurat buxhetore të zhvilluara, projekti pilot i zbatuar, kuadri rregullator dhe softueri i përmirësuar

Fazat e zbatimit të kontabilitetit akrual dhe raportimit në sektorin publik të Kazakistanit

2019-2023

Në vitin 2019 është përgatitur raportimi financiar i konsoliduar pilot për vitin 2018
Në vitin 2020, raportimi financiar i konsoliduar mbi buxhetin republikan i përfshirë në raportin vjetor të Qeverisë së Kazakistanit, i dorëzuar në Parlament
Auditimi vjetor i kryer nga Dhoma e Lartë e Auditimit, rekomandimet e auditimit të zbatuara
Raportimi financiar i konsoliduar mbi buxhetet lokale të paraqitur në Maslikhats
Raportimi financiar i konsoliduar për buxhetin e shtetit i përgatitur për qëllime analitike
Filloi faza e përgatitjes së deklaratave largpamëse për buxhetin e Republikës
Përgatitur raport analitik për rreziqet buxhetore dhe qëndrueshmërinë afatgjatë të financave publike
Koncepti i MFP deri në vitin 2030 është zhvilluar, duke parashikuar kalimin gradual në përgatitjen e raportimit financiar të konsoliduar të vendit

Procedura e përgatitjes së raportimit financiar të konsoliduar për buxhetin e Republikës

Ministria e Financave (Komiteti i Thesarit)

- Përgatitja e raportimit financiar për të hyrat buxhetore
- Pranimi i raportimit
- Përgatitja e raportimit financiar të konsoliduar për buxhetin e Republikës

Dorëzimi i raportimit në Sistemin e Integruar të Automatizuar të Informacionit E-MINFIN

Kthimi i deklaratave për rishikim të mëtejshëm në E-MINFIN

Dorëzimi i 39 grupe të raportimit financiar të konsoliduar të ministrive

- Eliminimi i transaksioneve të ndërsjella
- Formati dhe kontrolli logjik

Dorëzimi i raportimit në E-MINFIN

Kthimi i deklaratave për rishikim të mëtejshëm në E-MINFIN

Subjektet e kontrolluara nga ministrinë

- Formati dhe kontrolli logjik brenda deklaratës, ndërmjet deklaratave, ndërmjet grupeve të raportimit

Qeveria ia paraqet Kuvendit

Raporti vjetor i Qeverisë për ekzekutimin e buxhetit republikan përfshin sa vijon:

- ✓ Raporti mbi ekzekutimin e buxhetit republikan (baza e parave të gatshme)
- ✓ Raporti analitik mbi ekzekutimin e buxhetit republikan
- ✓ Shënim shpjegues
- ✓ **Raportimi financiar vjetor i konsoliduar mbi ekzekutimin e buxhetit republikan (baza akruale)**

Dhoma e Lartë e Auditimit

Opinion i auditimit i bazuar në auditimin e raportimit financiar

Në mënyrë të ngjashme, raportimi financiar i konsoliduar për buxhetet vendore përgatitet dhe dorëzohet në Maslikhat dhe Komisionet e Auditimit

KONTABILITETI AKRUAL DHE RAPORTIMIT FINANCIAR

POLITIKA KONTABILE AKRUALE - POLITIKË E UNIFIKUAR
PËR TË GJITHA BUHJETET QË LEJON TË SIGURINË KRAHASIM
TË RAPORTIMIT FINANCIAR DHE KONSOLIDIMIT TË MËTEJSHËM

NGRITJA E SISTEMIT TË RI INFORMACIONOR
ADEKUUAT PËR POLITIKËN E RE KONTABILITETI NË SEKTORIN PUBLIK

SISTEMI I INTEGRUAR INFORMACIONOR

Produktet softuerike aktuale me bazë parash janë përshtatur me bazën e të ardhurave
dhe janë pilotuar për zbatim që nga 1 janari 2013

Mbulimi i të gjitha standardeve të kontabilitetit në procesin e
kontabilitetit

Opinionii pozitiv dhe rekomandimet e konsulentëve ndërkombëtarë të FMN dhe USAID : "Veçoritë e 3 produkteve softuerike të përshtatura do të lejojnë të sigurojnë regjistrimin, sistemimin dhe përgjithësimin e informacionit mbi kontabilitetin e transaksioneve tipike ditore të njësisë publike me metodën e hyrjes së dyfishtë duke përdorur shabllone të miratuara të regjistrimeve të kontabilitetit, modele të raportimit buxhetor dhe financiar. "

Çfarë do të bëhet

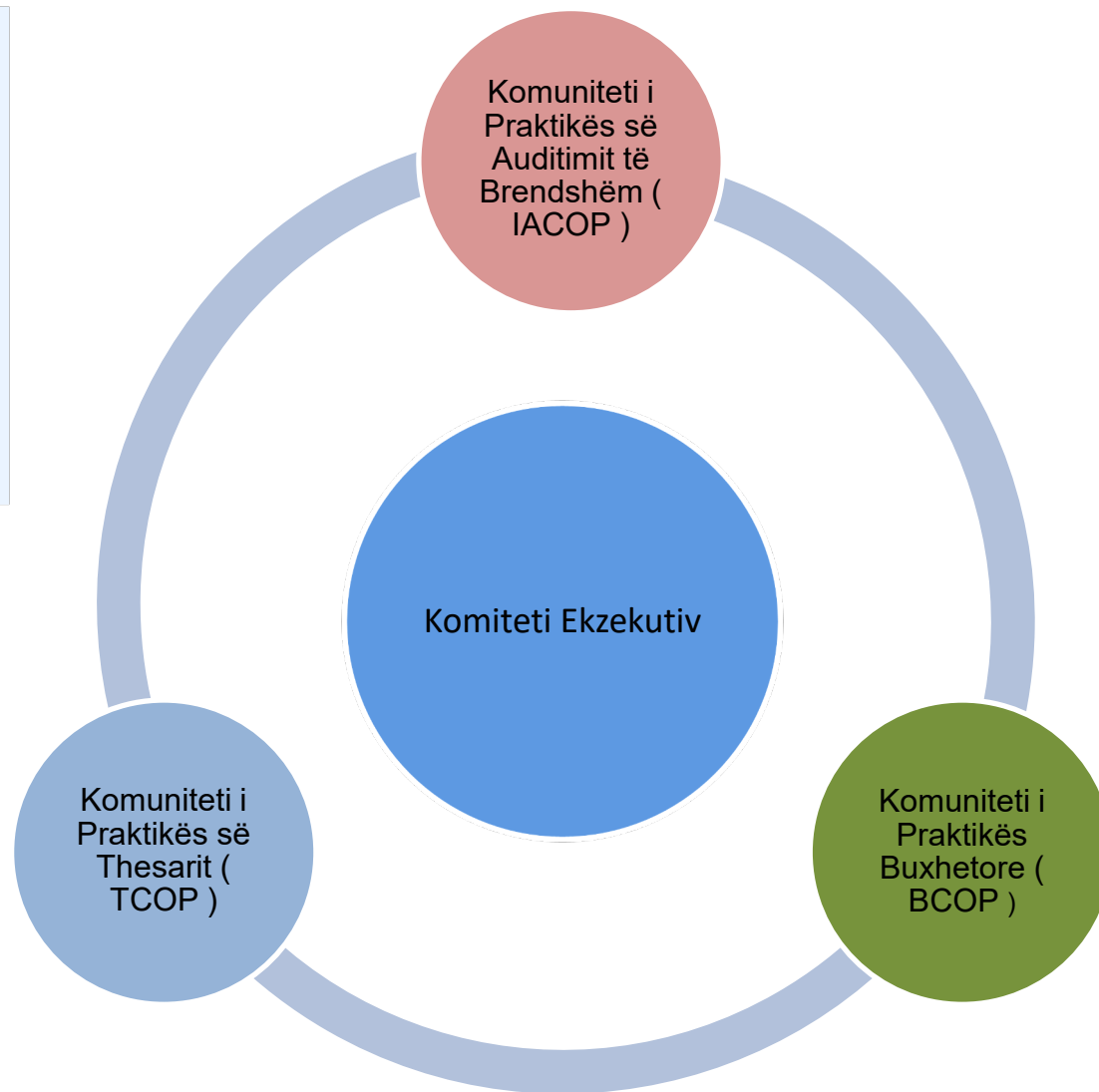
2023-2028

- Zbatimi i aktiviteteve të parashikuara nga Koncepti i MFP deri në vitin 2030 :
  - 2023 : përgatitja e raportimit financiar të konsoliduar largpamës për buxhetet vendore
  - 2023 – 2025 : zbatimi i Sistemit Informativ të Integruar të Kontabilitetit në subjektet publike
  - 2024 – 2025 : zhvillimin dhe zbatimin e Planit të Unifikuar të Llogarive
  - 2027-2028 : përfshirja e raportimit financiar të konsoliduar të subjekteve të sektorit pothuajse publik
  - 2023-2028 : rritja e kontrollit të brendshëm financiar publik

- **PEMPAL** , rrjeti i të mësuarit me ndihmën e kolegëve për menaxhimin e shpenzimeve publike, përfaqëson një përpjekje shumëpalëshe për të zhvilluar kapacitetet dhe për të shkëmbyer përvojat e reformave midis vendeve në **Azinë Qendrore dhe Evropën Qendrore dhe Lindore** .
- Nisma **PEMPAL** , e konceptuar fillimisht në vitin 2005 nga Banka Botërore dhe Departamenti për Zhvillim Ndërkombëtar i Mbretërisë së Bashkuar, i përgjigjet një shqetësimi se shumë qeveri nuk po i shpenzojnë burimet e tyre aq efektive dhe transparente sa munden dhe se kontrollet institucionale mbi shpenzimet publike kanë hapësirë për përmirësim.
- **PEMPAL** është **projektuar** kështu për të mbështetur rritjen e kapaciteteve të brendshme në menaxhimin e shpenzimeve publike dhe financiare, për të luajtur një rol katalitik në rritjen e ndihmës dhe për të forcuar institucionet dhe politikat.
- **PEMPAL synon** të sigurojë një platformë të mirëfunktionale profesionale të të mësuarit nga kolegët, përmes së cilës praktikuesit e financave publike nga vendet anëtare janë të lidhur në rrjet për të forcuar kapacitetet e tyre dhe për t'u mundësuar atyre të krijojnë dhe shkëmbejnë njohuri dhe krahasime.
- PEMPAL ka disa veçori inovative si dhe disa sfida interesante.
- **Suksesi i PEMPAL** varet nga "komunitetet e praktikës" të drejtuara nga kërkesa, në të cilat zyrtarët nga vende të ndryshme por me përgjegjësi të ngjashme zhvillojnë pjesën më të madhe të agjendës së tyre dhe vendosin se si të ndajnë më mirë përvojat mes tyre duke përdorur rrjetet, mësimin elektronik dhe takimet ballë për ballë . Kjo konsiderohet si një qasje tërheqëse në një rajon që është në tranzicion, me fondet e donatorëve në rënie të shpejtë dhe me një numër në rritje të vendeve që i bashkohen BE-së ose po diplomohen për statusin e IBRD.

Janë formuar tre komunitete praktike, për buxhetin, thesarin dhe auditimin e brendshëm, të cilët bashkojnë praktikuesit në nivelet më të larta në këto fusha specifike të financave publike (zakonisht deri në nivelin e zëvendësministrit).

Aspekte pozitive :

- Strategjia e dakorduar dhe korniza e rezultateve
- Planet e veprimit të drejtuara nga anëtarët – të lidhura me prioritetet e vendit
- Strukturë e fortë qeverisëse
- Korniza e monitorimit, raportimit dhe vlerësimit - raporte vjetore dhe tremujore, anketa pas ngjarjeve, vlerësime periodike të thelluara
- Mbështetje për zbatimin e programit të punës - ekipet e burimeve teknike të financuara nga donatorët (ekspertë të MFP)
- Mbështetje për nevojat logjistike dhe administrative - Sekretariati
- U hoq pengesa gjuhësore - tri gjuhë zyrtare - ekipi i ekspertëve të përkthimit
- Njohuritë e menaxhuara – faqe interneti, wiki, raporte, produkte, minuta

Zhvillimi i kontabilitetit dhe raportimit të sektorit publik në disa vende PEMPAL (Azia Qendrore)

K Republika e Yrgjisë

- Raportimi financiar përgatitet në bazë të parasë së gatshme. Kalimi në bazën akruale në përputhje me SNKSP është parashikuar që nga 1 janari 2024 pas zbatimit të Planit të Unifikuar të Kontabilitetit (Rezoluta e Qeverisë 16, datë 13.01.2023).
- Për të siguruar kalimin në SNKSP, po hartohet dhe miratohet kuadri rregullator. Grupet e punës janë krijuar dhe miratuar.
- Që nga viti 2023 , 10 ministri dhe agjenci funksionojnë në modalitetin “pilot”.

Republika e Uzbekistanit

- Kontabiliteti i buxhetit të shtetit dhe fondeve të posaçme shtetërore kryhet në bazë të parasë. Megjithatë, baza akruale zbatohet për përgatitjen e raportimit për fondet ekstrabuxhetore të njësive buxhetore.
- Kalimi në bazën akruale është planifikuar për 2027-2028.
- Standardet e kontabilitetit janë duke u zhvilluar bazuar në SNKSP. Aktualisht, 14 standarde të kontabilitetit janë zhvilluar dhe regjistruar në Ministrinë e Drejtësisë .

Përmbledhje e seancës plenare vjetore të Komunitetit të Praktikës së Thesarit PEMPAL mbajtur në Almaty në 2023

- ✓ **Pasqyrë e aktiviteteve të PEMPAL TCOP gjatë pandemisë**
- ✓ **Funksionet dhe detyrat e Thesarit**
- ✓ **Masat e kontrollit të thesarit dhe menaxhimit të rrezikut**
- ✓ **Përdorimi i IT në operacionet e thesarit**
- ✓ **Menaxhimi i likuiditetit**

"MODELI FRANCEZ"

NDARJA “Ordonateur/E përputhshme”: një parim i madh historik i “modelit francez”

- **E aplikueshme në subjektet fiskale qendrore dhe lokale, si për shpenzime ashtu edhe për të ardhura**
- **Ordonator** (*Zyrtar i zotimit*)
  - emërohet nga dhe i raporton titullarit të këtyre subjekteve
  - ai nuk ka akses në para, me përjashtim të kufizuar të llogarive të papaguara ("régies")
- **Publik i pajtueshëm** (*kontabilist publik*)
  - emërohet nga MF dhe i raporton
  - Ai nuk ka të drejtë të ndërhyjë në angazhim
- **Kjo ndarje është e përcaktuar dhe zbatuar në mënyrë rigoroze**

MENAXHIM I CENTRALIZUAR I PARAVE për qeverisjen

- **CUT (Compte Unique du Trésor ose TSA) është një marrëveshje mjaft e vjetër**
Të gjitha paratë publike, qendrore dhe lokale, depozitohen dhe menaxhohen në QKT të hapura në Bankën Qendrore, me shumë nënlllogari;
Vetëm publiku i komptableve është i autorizuar për të hyrë në CUT për disbursim ose arkëtim;
Asnjë bankë tjetër nuk mund të përdoret, me përjashtime shumë të kufizuara;
- **Grumbullimi i parave është rregull i përgjithshëm**
zero çdo ditë
- **Megjithatë, paratë e sigurimeve shoqërore mbeten jashtë CUT**
menaxhohet nga një agjenci specifike SS
llogaritë bankare në Caisse des Depots (një bankë e veçantë publike)

Përfundime mbi modelin anglo-sakson dhe francez

- Në realitet, asnjë model nuk ekziston në formë të pastër, megjithëse karakteristikat e secilit prej tyre mund të identifikohen
  - Kuadri rregullator ofron përshkrim të detajuar të asaj që është e nevojshme, ndërsa legjislacioni siguron udhëzime të përgjithshme bazuar në parime të përbashkëta
  - Sistemi i centralizuar në Ministrinë e Financave/Thesarit ose sistemet e transferuara në MDA, megjithatë ekzistojnë shumë modele hibride.
  - Kontrolli i centralizuar dhe menaxhimi i parave të gatshme ose menaxhimi i decentralizuar i parasë në kuadrin e TSA
  - Kontroll i centralizuar i bazuar në vlerat e supozuara ose transferimi i funksioneve të kontrollit
  - Kontroll i centralizuar i bazuar në vlerat e supozuara ose verifikimi nëpërmjet treguesve **aktualë**
- Të dy sistemet janë identike në dixhitalizimin, menaxhimin e rrezikut dhe menaxhimin e performancës
- A është një sistem më i mirë se tjetri? Qasja në çdo vend varet nga numri i faktorëve duke përfshirë historinë, oreksin e rrezikut, nivelin e automatizimit, integrimin e PFM, etj.
- Gjithashtu, vërehet se kontrolli dhe problemet në përmbushjen e kërkesave dhe efijencës ndikojnë në evoluimin drejt modelit të caktuar: p.sh. rastet e mashtrimit mund të çojnë në rivendosjen e kontrollit të centralizuar, ndërsa vonesat në përpunimin e centralizuar mund të çojnë. për transferimin e funksioneve

---

Faleminderit për vëmendjen tuaj
!